

11 APR. 2005

Pakistan

Udarbejdet af Nicolai Holm Larsen og opdateret af Leise Egesberg
Asyl og Repatriering
Senest opdateret: December 2004

1. Baggrund

Pakistan ligger i Sydasien og grænser op til Indien, Afghanistan, Iran og Kina. Landet har et areal på ca. 796 tusinde kvadratkilometer og bebos af ca. 149 mio. indbyggere.

Den største etniske gruppe er punjabi'er, som udgør ca. to tredjedele af befolkningen. Herefter kommer sindhi'er, pashtuner, baluchiner og mohajirs.

Det officielle sprog er urdu. Herudover findes et utal af sprog og dialekter, hvoraf punjabi er det mest udbredte.

Pakistan blev udråbt som selvstændig stat i 1947. Tidligere havde det nuværende Pakistan sammen med Indien været en del af det britiske koloniherrredømme uden landegrænser mellem Pakistan og Indien. I starten bestod Pakistan af en østlig og en vestlig del. Den østlige del var det nuværende Bangladesh, som fik sin selvstændighed i 1971. Pakistan var medlem af Commonwealth fra 1956 til 1972 og igen fra 1989.

Selvom Pakistan er et "ungt" land, har staten en lang historie præget af uroligheder, kup og et meget ringe fungerende demokrati og politisk apparat.

Da Bangladesh erklærede sig selvstændigt i 1971, udbrød der borgerkrig i landet, som endte med, at Pakistan måtte trække sine militære styrker ud af Bangladesh i december 1971. Zulfikar Ali Bhutto fra Pakistan People's Party (PPP) blev herefter Pakistans præsident. Bhutto blev afsat ved et militærkup i 1977 ledet af general Zia. Militær undtagelsestilstand blev herefter indført. Bhutto blev efterfølgende anklaget og henrettet i 1979 for et mord på en PPP-dissident.

Efter Bhuttos fald kom et militærdiktatur under præsident Zia. Protesterne mod dette militærregime var fra starten store og kulminerede i 1983, hvor en hel del demokrati-aktivister blev fængslet eller tvunget i eksil. Zia påbegyndte en islamisering af landet og dets institutioner. Først i 1985 begyndte der at ske en normalisering af forholdene, idet undtagelsestilstanden blev ophævet, partiløse valg blev afholdt, og en del politikere i eksil vendte tilbage. I august 1988 blev Zia dræbt i en flyulykke under mystiske omstændigheder. Formanden for senatet Ghulam Ishaq Khan blev herefter præsident.

I samme måned som Zias død blev der afholdt et frit valg, hvor Zulfikar Ali Bhuttos datter Benazir Bhutto fra PPP blev valgt til premierminister. Det medførte dog ikke mere stabilitet. Voldsomme uroligheder hærgede landet i årene derefter. I 1990 blev Benazir Bhutto og hendes regering afsat af præsidenten efter anklager om korruption, inkompetence og nepotisme.

I november 1990 blev Mohammad Nawaz Sharif fra Pakistan Muslim League (PML) valgt til premierminister. Sharifs parti var en del af alliancen Islamic Democratic Alliance (IDA), som dannede regering. Den islamisering, der allerede var påbegyndt i 1980'erne, fortsatte under Sharif. I starten af 1990'erne kom det til voldsomme sammenstød mellem PPP tilhængere og IDA tilhængere. Især sås mange uroligheder og sammenstød mellem de rivaliserende grupper i Sindh provinsen. I 1993 blev Sharif og hans regering afsat kortvarigt af præsidenten efter beskyldninger om korruption, inkompetence og nepotisme. Et par måneder efter blev regeringen dog genindsat af Pakistans højesteret. Regeringen kom imidlertid efterfølgende under et stadigt stigende pres særligt fra PPP. Senere samme år gik de af og der blev afholdt valg.

Efter valget i 1993 blev der dannet en koalitionsregering ledet af Benazir Bhutto. Ghulam Khan gik af som præsident og blev afløst af Farooq Laghari samme år. I årene derefter sås en del uro i landet med flere tusinde dræbte og anholdte til følge. Konflikter opstod blandt andet mellem PML- og PPP-medlemmer samt mellem shia og sunni muslimer. I 1996 sprængte ukendte gerningsmænd en større bombe i Lahore lufthavn. Benazir Bhuttos broder blev senere samme år slået ihjel under en ildkamp med politiet.

I slutningen af året opløste præsidenten regeringen og udskrev valg med henvisning til den anspændte situation i landet. Valget blev afholdt i starten af 1997, og Bhutto blev afløst af Sharif som premierminister. Sharifs parti PML havde vundet en jordskredssejr. Det lykkedes herefter Sharif at få ændret forfatningen, så præsidenten fik en meget begrænset magt. Samme år blev landets højesteret stormet af rasende PML-tilhængere, efter at Sharif var raget uklar med højesteretspræsidenten om udnævnelsen af nye dommere. Det medførte, at højesteretspræsidenten gik af, og senere fulgte landets præsident ham. Waseem Sijad afløste herefter Laghari som præsident. Præsident Sijad passede dog kun embedet, indtil en ny præsident var fundet. Det skete i starten af 1998, da Mohammad Rafiq Tarar blev udråbt til præsident. Sharif forsøgte i 1998 - uden held - at få indført sharia-lovgivning i Pakistan.

Militæret blev gradvis mere utilfreds med Sharif som premierminister og den 12. oktober 1999 afsatte militæret ham ved et ublodigt kup. Premierministeren blev herefter sat i husarrest og general Pervez Musharraf opløste parlamentet og overtog ledelsen af landet. I juni 2001 udnævnte Musharraf sig selv som landets præsident, hvilket han har været siden.

I 1998 udførte Pakistan sin første atomprøvesprængning. Testen var ment som et modsvar på Indiens meget omtalte atomprøvesprængning samme år. Omverdenens reaktion kom prompte i form af økonomiske sanktioner mod landet. Indenrigs fik testen den modsatte virkning, idet premierministeren fandt stor støtte i befolkningen. I de følgende år startede et våbenkapløb mellem Indien og Pakistan. Stemningen i den omstridte Kashmir provins blev stadigt mere anspændt. Indien beskyldte Pakistan for at støtte terrorisme ved at sende folk og våben hen over grænsen.

Pakistan er i en meget dårlig økonomisk forfatning. Rigdommene i landet er ekstremt ulige fordelt, gældsbyrden til udlandet er enorm, og befolkningen er generelt meget dårligt uddannet. Den største del af statsbudgettet går til militæret og til at betale gæld af. I de senere år har den politiske udvikling medført, at Pakistan ikke er så attraktivt for udenlandske investeringer, hvad der kun har forværret situationen.

2. Den seneste politiske og militære udvikling

I slutningen af 2000 og frem til august 2001 blev der afholdt partiløse lokalvalg. Valgene blev dog præget af kandidater, der i forvejen var kendt for et tilhørsforhold til PPP, PML og andre partier.

I april 2002 blev Musharrafs præsidentperiode forlænget i fem år ved en folkeafstemning, og i august 2002 gennemførte Musharraf en række kontroversielle forfatningsændringer, der bl.a. overførte betydelig magt fra premierministeren til præsidenten.

I oktober 2002 blev der afholdt det første valg til parlamentet efter Musharrafs kup i 1999. Valget - der skulle forestille at være demokratisk - blev kraftigt kritiseret af internationale valgobservatører, der blandt andet påpegede, at kun universitetsuddannede kandidater måtte opstille. Desuden var både Sharif og Bhutto i eksil og kunne derfor ikke deltage. Zafarullah Khan Jamali (PML) blev valgt som ny premierminister. Musharraf fortsatte som præsident efter valgene, da der ikke var præsidentvalg.

I juni 2004 afgik Zafarullah Khan Jamali som premierminister efter pres fra parti-kolleger og pressen. Leder af PML, Chaudry Shujat Hussain tog midlertidigt over efter Jamali og blev i august efterfulgt af finansminister Shaukat Aziz.

I december 2003 slap Musharraf uskadt fra to bombeattentater mod ham. Attentaterne menes udført af islamiske ekstremistgrupper, herunder bl.a. Jaish-e-Mohammed (nu Khudam-ul-Islam).

2.1 Eftervirkningerne af 11. september-terrorangrebene

Efter Al-Qaidas terrorangreb i USA den 11. september 2001 støttede Musharraf præsident Bush i kampen mod terrorisme. Dette medførte meget store demonstrationer og strejker rundt om i landet. Særligt blandt ultrareligiøse viste der sig en ekstrem utilfredshed med Musharrafs venlige forhold til USA. Ved flere af demonstrationerne var der både dræbte og kvæstede. Samtidig blev det meget tydeligt for omverdenen, at Pakistan selv husede en del Al-Qaida medlemmer og at en del af deres aktiviteter, planlægning og rekruttering udgik herfra.

USA og dets allieredes krig mod Afghanistans Taliban styre i oktober 2001 forværrede kun krisen. Landet blev hærget af flere voldelige demonstrationer, hvor også amerikanske og vestlige interesser samt kristne menigheder blev mål for vreden. Adskillige Taliban og Al-Qaida folk flygtede over grænsen til Pakistan herunder muligvis Osama Bin Laden.

I forhold til Afghanistan lavede det pakistanske styre en kovending, idet de holdt op med at støtte Taliban, som var dets tidligere allierede. Nordalliancen i Afghanistan, som aldrig havde været på god fod med Pakistan, fik nu en moderat støtte og anerkendelse af Musharrafs styre.

Siden starten af 2002 har Musharraf forbudt de ekstremistiske grupper Khudam-ul-Islam (tidl. Jaish-i-Mohammad), Millat-i-Islamia Pakistan (tidl. Sipah-i-Sahaba Pakistan), Islami Tehrik-I-Pakistan (tidl. Tehrik-i-Jafeira Pakistan), Tanzim Nifaz-i-Shariat-i-Mohammadi, Jamiat-ul-Furqan, Jamiat-il-Ansar og Hizbut-Tahrir. Jamaat-ud-Dawa (formentlig den tidl. Lashkar-i-Toiba) og Sunni Tehrik er kommet på en observationsliste. Derudover begyndte myndighederne at registrere de religiøse skoler (madrassahere), herunder skolernes udenlandske studerende og lærere.

I løbet af 2004 gennemførte militæret en lang række aktioner mod formodede tilhængere af Taliban og al-Qaida med mange drab og anholdelser til følge.

2.2 Forholdet til Indien

Fra slutningen af 2001 og frem til 2003 blev forholdet til Indien kraftigt forværret fra et i forvejen kritisk niveau. Striden drejer sig om provinsen Kashmir, som ligger på grænsen mellem de to lande.

I oktober 2001 kom det til flere skudvekslinger de to lande imellem på grænsen i Kashmir.

I december 2001 blev det indiske parlament beskudt af terrorister, hvor flere blev dræbt herunder attentatmændene. Indien beskyldte den pakistanske regering for indirekte at have støttet dette attentat ved ikke at have gjort nok for at dæmme op for militante organisationer i Pakistan. Indien mente, at attentatmændene havde forbindelse til Pakistan. Musharrafs forbud mod visse religiøse grupper i starten af 2002 hjalp lidt på den anspændte situation.

Året 2002 har dog trods alt været præget af en mindre afspænding mellem de to parter i forhold til det foregående år, men enkelte voldsomme episoder skabte problemer. I maj 2002 blev 13 mennesker skudt af ukendte gerningsmænd ved en militærbase i den indiske del af Kashmir. Samme måned blev den indiske politiker Abdul Ghani Lone skudt af ukendte gerningsmænd i Srinigar, som ligger i den indiske del af Kashmir. I juli 2002 blev en by nær Jammu i den indiske del af Kashmir angrebet af ukendte gerningsmænd, hvor 27 hinduer blev dræbt. Gennem året var der adskillige skudvekslinger hen over grænsen med flere dræbte på begge sider til følge.

I 2003 blev forholdet til Indien forbedret væsentligt. I maj/juni udvekslede de to lande diplomatiske forbindelser, og i november blev der indgået en egentlig våbenhvile.

I januar 2004 mødtes Musharraf og Indiens premierminister for første gang i to år.

3. Menneskerettighedssituationen

Menneskerettighedssituationen er generelt meget dårlig i landet.

Pakistan har ikke ratificeret de to mest centrale FN-konventioner på området: Konventionen om sociale og økonomiske rettigheder og Konventionen om civile og politiske rettigheder. Pakistan har tiltrådt FN's konventioner om forbud mod racediskrimination og folkedrab.

Der findes en del uafhængige menneskerettighedsorganisationer i landet, der indsamler viden og offentliggør menneskerettighedsovertrædelser. Disse organisationer skal registreres men kan i vid udstrækning operere frit i landet.

3.1 Politiet

Korruption i politiet er meget almindeligt. Der har været adskillige rapporter om, at politiet har henrettet borgere uden dom. Herudover er der beretninger om politiets voldtægt og vold mod tilbageholdte. Kun få betjente er blevet dømt eller suspenderet for korruption og overgreb.

Politiet er berygtet for at afpresse personer i deres varetægt for penge. Hvis de ikke betaler, bliver de truet med overgreb.

Musharraf har så småt forsøgt at reformere politiet i retning af en bedre og mere effektiv kontrol med styrkerne på de forskellige niveauer. Det har dog ikke betydet, at der ikke længere finder overgreb sted.

3.2 Domstolssystemet

Domstolssystemet er opbygget efter engelsk forbillede med common law.

Forfatningen giver en uafhængighed til domstolene. Det har dog været svært i praksis at opnå denne uafhængighed. Regeringen har flere gange blandet sig i domstolenes arbejde, og siden kuppet i 1999 har domstolene været underlagt nye regler, der forbyder dem at gå imod regeringens ordrer.

Domstolene er præget af korruption, utilstrækkelige ressourcer og pres fra forskellige religiøse og politiske grupper.

Der har dog også været eksempler på domme efter kuppet i 1999, hvor domstolene har vist en vis uafhængighed og har erklæret love for ugyldige til trods for Musharrafs nye retsorden.

I 1997 blev en særlig terrorlovgivning vedtaget, og i den forbindelse blev særlige terrordomstole nedsat. Denne lovgivning giver politiet meget vidtgående beføjelser. Blandt andet kan politiet ransage uden en forudgående dommerkendelse. Der er senere sket nogle justeringer ifht. lovgivningen. Terrordomstolenes opgaver er bredt formuleret. De behandler alt fra politiske modstandere til massevoldtægter og blasfemisager. Meningen med disse særlige domstole er en hurtig procedure.

En kilde til megen omtale og kritik fra omverdenen har været de såkaldte jirga'er, som er en slags stammedomstole. Domstolene dømmer ud fra lokale normer og sædvaner. I juni 2001 blev en 11-årig datter til en morddømt dømt til at indgå ægteskab med den myrdedes fader. En seksårig datter af en anden morddømt blev dømt til at gifte sig med ofrets otteårige søn. De pakistanske myndigheder greb ikke ind i disse sager.

En anden meget omtalt sag fra en jirga var en sag fra sommeren 2002, hvor en teenagepige blev dømt til at blive gruppevoldtaget. Dommen skyldtes, at pigens broder havde haft et upassende forhold til en kvinde fra en anden klan. Efter voldtægten blev gerningsmændene anholdt og dømt for voldtægt.

3.3 Arrestationer, tilbageholdelser og tortur

Arrestationer og fængslinger uden senere rettergang forekommer. Normalt har politiet 24 timer til at fremstille en varetægtsfængslet person for en dommer, men kan i særlige tilfælde vente 30 dage (ved trusler mod den offentlige orden). Der er dog eksempler på personer, der har været fængslet i seks måneder uden at have været for en dommer. Med vedtagelsen af en ny anti-terror lov i 2002 blev det muligt at fængsle mistænkte i op til et år uden at have været fremstillet for en dommer.

Tortur af personer i politiets varetægt er meget udbredt. Nogle kilder anslår, at op mod hundrede personer i politiets varetægt dør som følge af tortur hvert år.

Der er talrige eksempler på personer, der er blevet tilbageholdt af politiet alene med det formål at afpresse dem for penge.

I visse stamme- og feudalsamfund i Pakistan findes private fængsler. Typisk udfører de indsatte tvangsarbejde for lokale godsejere.

3.4 Dødsstraf

Et meget stort antal mennesker venter på at blive henrettet. I 2003 var der omkring 5700 personer på dødsgangene. Dødsstraf idømmes for forbrydelser som mord, voldtægt, kidnapning, våbenhandel, blasfemi med mere.

3.5 Forholdene i fængslerne

Forholdene i fængslerne er generelt meget dårlige. Fængslerne er typisk overfyldte, og folk kan komme til at sidde i meget lang tid, før deres sag kommer for retten. Det er ikke ualmindeligt, at de fængslede får tæsk eller bliver udsat for andre overgreb af deres fangevogtere eller medfanger.

3.6 Forsamlingsfriheden

Forfatningen giver ret til at forsamles frit, men der har været adskillige restriktioner på denne frihed gennem tiden. Ahmadiere har f.eks. ikke haft adgang til at forsamles siden 1984.

Under præsident Musharraf har retten til at holde udendørs politiske møder været noget begrænset.

3.7 Ytringsfriheden

Der er en forholdsvis fri debat i Pakistans medier, og visse aviser tillader sig også at være kritiske over for regeringen, uden at de udsættes for nogen form for forfølgelse. I visse meget ustabile perioder har regeringen opfordret mediernes til at være forsigtige i deres omtale af ømtålelige emner.

I de senere år er det blevet vanskeligere for journalister at arbejde i Pakistan, og ifølge flere kilder er der sket en stigning i forfølgelsen af journalister. Der er ikke tale om decideret myndighedsforfølgelse, idet der oftest er tale om politiske og religiøse gruppers overgreb. Dette skete f.eks. for den amerikanske journalist Daniel Pearl i januar 2002, hvor han blev bortført og senere myrdet af islamiske fundamentalister.

3.8 Religion og Religionsfrihed

95% af Pakistans befolkning er muslimer. Majoriteten af muslimerne er sunni og en mindre del shia. Ud over muslimer er der mindre grupper af kristne, hinduer og den særlige muslimske sekt Ahmadi.

Ifølge forfatningen er der religionsfrihed, men islam er den altdominerende religion, og der finder en del forfølgelse og stridigheder sted imellem de forskellige religiøse grupper.

Siden august 2001 har den shia muslimske gruppe Sipah-e-Mohammad Pakistan og den sunni muslimske gruppe Lashkar-e-Jhangvi været forbudt. Grupperne er blevet beskyldt for religiøst motiveret vold. Yderligere syv grupper er blevet forbudt siden starten af 2002 (grupperne nævnes i afsnittet "eftervirkningerne efter 11. september-terrorangrebene" ovenfor).

Pakistan har nogle meget strenge straffe for blasfemi, herunder dødsstraf for latterliggørelse af profeten Mohammed. Kristne og ahmadier har typisk været under anklage for blasfemi. I 1998 blev en muslim dog dømt til døden for blasfemi. Appelsagen er endnu ikke afgjort. I 2003 fik to kristne mænd livstidsdomme efter at have sat ild til Koranen. Over 100 personer er p.t. fængslet som følge af overtrædelser af blasfemilovgivningen. Flere personer anklaget for blasfemi er blevet slået ihjel af fanatikere. Blasfemilovgivningen er fra flere sider blevet kritiseret for at blive brugt til at chikanere kristne og ahmadier.

3.8.1 Shia- og sunni-muslimer

Der har igennem de senere år været mange eksempler på voldelige sammenstød imellem disse grupper. De fleste steder i Pakistan lever de fredeligt side om side, men enkelte ekstremistiske grupper skiller sig ud. I 2003 var der mindst 100 episoder med voldelige sammenstød. De fleste ofre er shia-muslimer.

I juli 2003 blev ca. 55 personer skudt i en moské i Quetta. Tre ekstremistiske sunni-muslimer er anholdt for at have udført attentatet. I marts 2004 blev 50 personer dræbt – også i Quetta - i forbindelse med en shia religiøs procession. I maj blev 28 shia-muslimer dræbt ved en moské i Karachi.

3.8.2 Ahmadier

Ahmadi er en særlig muslimsk sekt grundlagt af Mirza Ghulam Ahmad i 1889. Lederskabet af sekten er blevet varetaget af Ahmads efterkommere.

Generelt har ahmadierne svært ved at blive accepteret i Pakistan. Mange af deres moskeer er lukket, og de er ofte udsat for chikanerier og vold pga. deres religion. I oktober 2000 blev der åbnet ild mod en ahmadi moske, hvor fem personer mistede livet.

De har desuden svært ved at få de gode jobs i det offentlige system og militæret. Derudover bliver mange udelukket fra at blive optaget på højere læreanstalter.

Den muslimske bevægelse Khatme Nabuwwat er kendt for sin forfølgelse af ahmadier. Sidstnævnte organisation arbejder også oversøisk og har gentagne gange opfordret til drab på ahmadier.

Ahmadierne, som opfatter sig selv som muslimer, er siden 1974 officielt blevet kategoriseret som ikke-muslimer. Som en ikke muslimsk minoritet har de haft en fast plads i parlamentet. Det har vist sig, at stort set ingen ahmadier lader sig opstille ved valg, idet de fleste ahmadier ikke vil lade sig registrere som ikke-muslimer. I januar 2002 afskaffede Musharraf dette registreringssystem for ahmadierne, som dog blev genindført i maj 2002 efter pres fra fundamentalistiske ledere.

Ahmadierne er blevet forfulgt for blasfemi i Pakistan, da de ifølge lovgivningen ikke må kalde sig muslimer eller gøre ting, som er forbeholdt muslimer (f.eks. navngive deres børn Mohammed). 14 ahmadier er på nuværende tidspunkt tilbageholdt og anklaget for blasfemi. De fleste, der anklages for blasfemi, dømmes imidlertid ikke, og hvis de dømmes, bliver de ofte frikendt af en højere instans.

Det er ofte svært for ahmadierne at opnå myndighedernes beskyttelse mod overgreb fra civilbefolkningens side.

3.8.3 Kristne

Forfølgelse af kristne er taget til i de senere år, men de kristne oplever ikke forfølgelse i samme grad som ahmadierne. Der har været enkelte episoder, hvor lokale muslimske grupper har angrebet kirker. I marts 2002 blev fem dræbt af en granat under en gudstjeneste i Islamabad. I januar 2004 sprang en bilbombe ved en kirke i Karachi, hvor 16 personer blev såret.

Kristne har – på samme måde som ahmadierne – svært ved at få adgang til skoler og gode jobs i det offentlige system.

Muslimere, der konverterer til kristendommen, risikerer ofte voldelige overgreb fra muslimske grupper i landet.

Der er enkelte eksempler på at unge kristne kvinder bliver bortført, tvunget til at konvertere og tvangsgift med en muslimsk mand.

Det er sket, at kristne er blevet anklaget for blasfemi. I 2003 blev en person idømt livstidsstraf, fordi han havde ødelagt en muslimsk tavle i forbindelse med en biskops begravelse. Appelsagen verserer stadig.

Det kan være svært for kristne at opnå beskyttelse fra myndighederne mod civilbefolkningens overgreb mod dem.

3.9 Kvinder og børn

Der er eksempler på, at mindreårige er blevet henrettet. I 1998 var 49 mindreårige i pakistanske fængsler idømt dødsstraf. I 2000 blev dødsstraf for mindreårige afskaffet, og året efter fik 100 mindreårige og unge mennesker konverteret deres dødsstraf til fængselsstraf. I december 2004 besluttede Lahore High Court imidlertid at genindføre dødsstraffen for mindreårige. Beslutningen forventes dog at blive appelleret til Højesteret. På trods af den formelle afskaffelse af dødsstraf for mindreårige var der stadig eksempler på, at børn blev idømt dødsstraf.

Et meget stort antal børn er fængslet. De sidder ofte sammen med voksne medfanger uden hensyntagen til deres unge alder.

Børnearbejde er et seriøst problem i Pakistan. Vold mod børn og børneprostitution er et udbredt problem. Kun meget lidt bliver gjort fra myndighedernes side for at hjælpe disse børn. Blandt fattige landfamilier er børn blevet solgt til slavearbejde eller tvangsprostitution.

Diskrimination af kvinder er et udbredt og meget alvorligt problem i landet. Der er masser af eksempler på æresdrab, hustruvold og seksuel udnyttelse. En lokal NGO rapporterer om ca. 1400 tilfælde af kidnapning/voldtægt i 2003. Omkring 700 kvinder blev udsat for æresdrab. Kvinder i politiets varetægt har også været en særlig sårbar gruppe, derfor har man etableret særlige politistationer for kvinder rundt i landet. Kvinder bliver dog stadig udsat for overgreb på de almindelige politistationer.

Mange kvinder tør ikke anmelde voldtægt, da der er meget strenge islamiske beviskrav med fire mandlige muslimske vidner til gerningen. Hvis det lykkes kvinden at løfte bevisbyrden, risikerer voldtægtsmanden dødsstraf. Hvis det ikke lykkes, risikerer hun i yderste konsekvens at blive stenet.

for utroskab. Det er dog meget sjældent, at kvinden bliver stenet efter en voldtægt, men ofte risikerer hun en mindre straf for hor. Voldtægtsmænd risikerer også en mindre straf for utroskab, hvor bevisbyrden mod dem ikke bliver løftet. I august 2002 afgjorde Pakistans højesteret i en meget principiel sag, at kvinder ikke skulle kunne straffes for utroskab, når de var blevet tvunget til samkvemmet.

Et meget stort antal kvinder bliver ofte udsat for vold og mord i hjemmet af ægtefællen eller nære slægtninge. Der bliver fra myndighedernes side stort set ikke gjort noget for at komme dette problem til livs. Oftest bliver vold i hjemmet betragtet som et privat problem. I 2003 blev mindst 1500 kvinder myrdet af deres ægtefælle eller nære slægtninge. Typisk bliver kvinderne overhældt med syre eller brændt levende. Kun ganske få af gerningsmændene bliver dømt for disse mord.

Regeringen fordømmer overgrebene og har oprettet særlige krisecentre for de ramte kvinder.

Menneskehandel eller trafficking med kvinder er et udbredt problem, som myndighederne kun har gjort meget lidt for at komme til livs.

3.10 Sindh provinsen

Sindh provinsen i det sydlige Pakistan har særligt været genstand for voldelige sammenstød mellem etniske og politiske grupper. Op gennem 1990'erne og frem til i dag har der været adskillige voldelige sammenstød mellem forskellige fraktioner af det muslimske parti MQM. Ligeledes har der været kampe mellem PPP- og MQM-medlemmer. I 1998 blev mere end 800 mennesker dræbt i disse kampe i Karachi.

Siden 1999 er mere end 700 MQM-medlemmer blevet arresteret, hvilket har medført færre sammenstød end tidligere mellem politiske grupper.

4. Dansk asylpraksis

I 2004 blev 9 sager vedrørende pakistanske asylansøgere behandlet i Flygtningenævnet. Der blev givet afslag i alle 9 sager. I 6 af sagerne blev ansøgernes forklaringer ikke lagt til grund – helt eller delvis - pga. ansøgernes formodede utroværdighed. Én sag drejede sig om familiestridigheder, som var opstået fordi den kvindelige ansøger ikke havde opnået familiesammenføringstilladelse i Danmark. Flygtningenævnet mente dog ikke, at konflikten var tilstrækkelig alvorlig. En anden sag vedrørte en homoseksuel mand, der frygtede overgreb fra fundamentalistiske grupper efter at have skrevet en artikel om sin homoseksualitet. I den sidste sag frygtede asylansøgeren for sit liv, idet han havde været udsat for pengeafpresning og overfald fra den politiske bevægelse Mujahir Quami Movement (MQM). I de to sidstnævnte sager henviste Flygtningenævnet ansøgere til at søge myndighedernes beskyttelse.

I 2003 fik en enkelt ud af 12 asylansøgere meddelt opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7, stk. 1. Den asylansøger, som fik asyl, fik det som følge af, at han havde været udsat for overgreb, svarende til tortur, fra de pakistanske myndigheders side. Overgrebene skyldtes hans brødres aktiviteter i PPP.

Tidligere er der blevet meddelt opholdstilladelser til ansøgere, der havde profileret sig religiøst og politisk. To kristne, der havde missioneret blandt muslimer, blev meddelt en K-status i 2001. En tredje havde profileret sig på kritik af militæret og fik meddelt en K-status i 2000. En fjerde havde været udsat for grov tortur og politisk forfølgelse og fik meddelt en de facto status i 2000. I 2002 fik en ansøger meddelt K-status som følge af, at han var blevet anmeldt og sigtet for meget

alvorlige forbrydelser på falsk grundlag. Ansøgeren var shia-muslim og tilhørte partierne Sapahi Mohammads parti samt PPP.

5. Afghanske flygtninge i Pakistan

Pakistan har ikke tiltrådt FN's Flygtningekonvention og har ingen love, der yder beskyttelse til flygtninge. I praksis får de fleste afghanske flygtninge lov til at blive i Pakistan, dog uden at få en flygtningestatus. UNHCR har dog omfattende modtagelses- og repatrieringsprogrammer samt flygtningelejre for afghanere i landet.

Efter USA og dets allieredes offensiv i Afghanistan i slutningen af 2001 er der blevet strammet op på grænsekontrollen, og officielt er der ikke mulighed for indrejse til Pakistan fra Afghanistan uden et visum.

I oktober 2003 anslog UNHCR, at det afghanske flygtningetal i landet var faldet fra 3,4 millioner før Talibans fald til nu 1,1 mio.

6. Udrejse af Pakistan

Der er typisk ikke nogen problemer med at få pas og rejse ud af Pakistan. Det er forbudt at rejse til Israel.

Der findes dog en navneliste med personer, som man forsøger at forbynde udrejse. Denne liste, også kaldet Exit Control List (ECL), består af eftersøgte kriminelle og personer med misligholdt gæld og korruptionsanklager. Under Musharraf er listen blevet betydeligt udvidet.

7. Vigtigste kilder

- Amnesty International Annual Report on Pakistan 2004. (www.amnesty.org).
- Annual Report on International Religious Freedom 2004 – Pakistan, U.S. Department of State, september 2004.
- Human Rights Watch World Report 2003 - Pakistan
- Malik, Dr. Iftikhar: 'Religious Minorities in Pakistan', Minority Rights Group International, september 2002.
- Pakistan: Insufficient protection of women, Amnesty International Country Reports, 17. april 2002.
- UK Home Office, Country Information and Policy Unit: Pakistan Country Report, oktober 2004 (www.ind.homeoffice.gov.uk)
- U.S. Department of State, Country Reports on Human Rights Practices 2003, februar 2004. (www.state.gov).
- Diverse artikler fra internettet herunder Human Rights Watch (www.hrw.org), Amnesty International (www.amnesty.org), nyhedstjenesten Dawn (www.dawn.com <http://www.dawn.com/>),

Human Rights Commission of Pakistan (www.hrcp-web.org), Progressive Woman Association Pakistan (www.pwai.org) samt UNHCR (www.un.org.pk).

